

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 361
van **BART SOMERS**
datum: 16 juli 2015

aan **ANNEMIE TURTELBOOM**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Erfbelasting - Gunsttarief voor familiale ondernemingen en vennootschappen

Sinds 1 januari 2012 is de schenking van een familiale onderneming of een familiale vennootschap volledig vrijgesteld van schenkingsrechten. De bedoeling van deze maatregel is om bedrijfsleiders aan te zetten tot een goed voorbereide opvolging.

Indien de bedrijfsleider echter zou overlijden vooraleer hij kan schenken, kan gebruik gemaakt worden van een verlaagd tarief in de erfbelasting. Dit verlaagd tarief bedraagt 3% op de nettowaarde van de verkrijging indien de erfgenaam een verwante in rechte lijn of partner is. In alle andere gevallen bedraagt het verlaagd tarief 7% op de nettowaarde van de verkrijging.

Toepassing van het verlaagd tarief in de erfbelasting is slechts mogelijk indien voldaan is aan een aantal voorwaarden. Zo komen enkel familiale vennootschappen en ondernemingen in aanmerking en is er tevens een participatievoorwaarde. Ook mag het niet gaan om een vennootschap zonder reële economische activiteit.

Eens toepassing van het verlaagd tarief is verkregen, moet gedurende een periode van drie jaar na het overlijden van de erflater voldaan blijven aan enkele voorwaarden om het verlaagd tarief te behouden. Indien niet voldaan is aan deze voorwaarden, vervalt de vermindering en zullen alsnog de reguliere tarieven worden toegepast.

1. Vóór 1 januari 2012 was een nultarief van toepassing in de erfbelasting voor familiale ondernemingen en vennootschappen.
 - a) Kan de minister een jaarlijks overzicht geven van de frequentie van de toepassing van deze regeling?
 - b) Kan de minister een overzicht geven van de voornaamste kenmerken van deze gunstregeling? Wat waren de toepassingsvoorwaarden?
2. Heden geldt een verlaagd tarief in de erfbelasting voor familiale ondernemingen en vennootschappen.
 - a) Kan de minister een jaarlijks overzicht geven van het aantal keer dat tot op heden gebruik werd gemaakt van dit verlaagd tarief? Graag een onderscheid tussen enerzijds familiale ondernemingen en anderzijds familiale vennootschappen.

- b) In hoeveel gevallen stelde de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) uiteindelijk vast dat niet was voldaan aan de voorwaarden die gelden in de periode van drie jaar na het overlijden van de erflater? In hoeveel gevallen is derhalve de toegekende vermindering om die reden vervallen? Graag een jaarlijks overzicht tot op heden.
- c) In hoeveel gevallen werd door de erfgenaam zelf gemeld aan VLABEL dat niet langer was voldaan aan de voorwaarden die gelden in de periode van drie jaar na het overlijden van de erflater? In hoeveel gevallen is derhalve de toegekende vermindering om die reden vervallen? Graag een jaarlijks overzicht tot op heden.
- d) Is er zicht op de budgettaire impact van deze regeling? Hoeveel bedraagt deze? Graag een jaarlijks overzicht vanaf 2012 tot op heden.

ANNEMIE TURTELBOOM

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 361 van 16 juli 2015

van **BART SOMERS**

1.

- a) De Federale Overheidsdienst Financiën heeft tot op 31 december 2014 voor rekening van het Vlaamse Gewest de dienst van de registratie- en successierechten verzorgd. De FOD Financiën heeft meegedeeld niet over de gevraagde gegevens in verband met het aantal verleende vrijstellingen van successierechten te beschikken.

Om de vrijstelling te verkrijgen moest bij de aangifte een attest, afgeleverd door de Vlaamse Belastingdienst, worden gevoegd, waaruit blijkt dat aan de gestelde voorwaarden werd voldaan.

Hier vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger het aantal vrijstellingsaanvragen ingediend bij de Vlaamse Belastingdienst in de periode 2008-2011:

Kalenderjaar	Aantal vrijstellingsaanvragen	
	Familiale ondernemingen	Familiale vennootschappen
2008	2	74
2009	2	87
2010	16	341
2011	37	244

De stijging tijdens de jaren 2010 en 2011 is te verklaren door de (tijdelijke) afschaffing van de loonlastenvoorwaarde.

- b) Bij decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting van 1997 werd een gunstregime ingevoerd voor de vererving van familiale ondernemingen. Voortaan bedroeg het tarief van het successierecht voor de waarde van die ondernemingen namelijk 3%, een eenvormig en vlak tarief. De overgang van een onderneming naar de volgende generatie was dus niet langer onderworpen aan de progressieve tarieven van het successierecht.

Deze regeling werd, om diverse redenen, nadien meermaals gewijzigd. Zo werd bij decreet van 18 mei 1999 houdende aanpassing van de middelenbegroting voor het begrotingsjaar 1999, en het decreet van 22 december 1999 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000 het tarief van 3% vervangen door een vrijstelling.

De voornaamste kenmerken van de vrijstelling van successierechten onder het oude artikel 60bis VI.Wb.Succ. waren:

- de vrijstelling is enkel van toepassing voor het successierecht (bij een nalatenschap van een rijksinwoner), niet voor het recht van overgang bij overlijden (bij overlijden van een niet-rijksinwoner);
- de vrijstelling geldt ongeacht de graad van verwantschap of de aard van erfopvolging (wettelijke of testamentaire devolutie);

- de vrijstelling geldt voor de beroepsmatig geïnvesteerde activa in de familiale onderneming en de aandelen in en de vorderingen op de familiale vennootschap;
- de onderneming of de vennootschap dient een jaarrekening op te maken;
- de vrijstelling geldt enkel voor familiale ondernemingen en vennootschappen;
- de familiale onderneming moet door de erflater en/of zijn echtgenoot (eventueel samen met anderen) persoonlijk worden geëxploiteerd;
- de vrijstelling geldt mits naleving van een aantal voorwaarden, de voornaamste hiervan zijn:
 - de participatievoorwaarde: de onderneming of de aandelen van de vennootschap behoorden in de drie jaar voorafgaand aan het overlijden ononderbroken en voor ten minste 50% toe aan de overledene en/of zijn echtgenoot en zijn "familie";
 - de historische tewerkstellingsvoorwaarde:
 - tot 31 oktober 2007 gold als voorwaarde dat de familiale onderneming of vennootschap in de drie jaar voorafgaand aan het overlijden ten minste vijf werknemers (uitgedrukt in voltijdse eenheden) in het Vlaamse Gewest tewerkstelde;
 - vanaf 1 november 2007 werd deze tewerkstellingsvoorwaarde omgezet in een loonlastenvoorwaarde: de onderneming of de vennootschap diende in de 12 kwartalen (3 jaar) voorafgaand aan het overlijden minstens 500.000 EUR aan loonlasten te hebben uitbetaald aan werknemers die in de EER tewerkgesteld zijn;
 - door het decreet van 18 december 2009 werd deze loonlastenvoorwaarde tijdelijk afgeschaft vanwege de financiële crisis;
 - de vormvoorwaarden: een aantal vermeldingen moeten worden opgenomen in de aangifte van nalatenschap, en met het oog op het bekomen van het vereiste attest dienen een aantal bewijsstukken te worden voorgelegd;
- De voorwaarden opgelegd voor het behoud van de vrijstelling (in de vijf jaar volgend op het overlijden) waren o.m.:
 - De voortzetting van de ondernemingsactiviteiten, waarbij het niet vereist is dat de erfopvolgers het bedrijf persoonlijk voortzetten;
 - Het behoud van de tewerkstelling (tot 31 oktober 2007): behoud jaar na jaar in de eerste vijf jaar na het overlijden van de 5 tewerkgestelde personeelsleden, uitgedrukt in voltijdse eenheden;
 - Het behoud van de loonlasten (vanaf 1 november 2007): in de 20 kwartalen (5 jaar) na het overlijden moet de onderneming of vennootschap een bedrag van minstens 5/3de van de loonlasten, betaald in de 12 kwartalen vóór het overlijden hebben uitbetaald;
 - Het behoud van het belegd vermogen, kapitaal en vorderingen;
 - Het opmaken van de jaarrekening;
 - De meldingsplicht wanneer de voorwaarden niet langer vervuld worden.

De aanvraag van de vrijstelling diende ingediend bij de Vlaamse Belastingdienst, die hiervoor een attest inzake tewerkstelling en kapitaal afleverde dat bij de aangifte moest worden gevoegd. De federale ontvanger berekende vervolgens de

verschuldigde successierechten rekening houdende met de vrijstelling vermeld in het attest.

2.

- a) In onderstaande tabel vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger het aantal aanvragen ingediend bij de Vlaamse Belastingdienst in de periode 2012-2015 (art. 60/1 VI.Wb.Succ./art. 2.7.4.2.2. VCF) voor de verkrijging van het verminderd tarief (voor overlijdens vanaf 1/1/2012).

Jaar	Aantal aanvragen	% ondernemingen	% vennootschappen
2012	123	15%	85%
2013	200	21%	79%
2014	257	30%	70%
2015	82	19%	81%

- b) Na drie jaar wordt in alle dossiers gecontroleerd of nog aan de voorwaarden tot behoud van het verlaagd tarief is voldaan. Dit betekent dat aanvragen die gebeurd zijn in 2012 in 2015 gecontroleerd worden. De aanvragen van 2013 worden pas in 2016 gecontroleerd. Die van 2014 in 2017, enz. De controle van de aanvragen die gebeurd zijn in 2012 moet nog starten. Er zijn dus nog geen cijfers beschikbaar.
- c) De Vlaamse Belastingdienst beschikt niet over cijfers m.b.t. het aantal meldingen door de begiftigde zelf, maar het gebeurt eerder uitzonderlijk.
- d) In de middelenbegroting werd voor het verminderd tarief voor de vererving van familiale ondernemingen en vennootschappen (Art. 60/1, VI.Wb.Reg./2.7.4.2.2. VCF) volgende fiscale uitgave voorzien:

Jaar	Fiscale uitgave
2012	7.874.000 EUR
2013	7.992.000 EUR
2014	8.096.000 EUR
2015	8.145.000 EUR